

ИДИ ЗАБОНИ ДАВЛАТӢ, ТАНТАНАИ АДОЛАТ АСТ, ЧУНКИ ЗАБОН БА ҚУДРАТЕ ПОЯГУЗОРИ МИЛЛАТ АСТ.

FANOVAR

То ҷаҳон буд аз сари одам фароз,
Кас набуд аз роҳи дониш бениёз

Фановар

Наشريяи Донишгоҳи технологии Тоҷикистон

5 октябри соли 2018

№ 14-15
(90-91)

Ба қадри ғамхориҳои давлату Ҳукумат, заҳмати устодон ва падару модарони худ расед, давраи таҳсилро самаранок истифода баред, илму дониш омӯзед ва соҳиби касбу ихтисосҳои муосир гардед, то ки дар оянда ба давлати соҳибистиқлоли худ, ҷомеа ва падару модари хеш хизмати шоиста карда тавонед.

Эмомалӣ Раҳмон

Устодони арҷманд, аввалан, Ҳамаи Шуморо ба ифтихори Рӯзи забони давлатӣ, яъне забони шоиронаю шевои тоҷикӣ, ки онро маликушшуаро Абуабдулоҳ Рӯдакӣ "Тараббахши рӯҳу фара-

ИД МУБОРАК, УСТОДОН!

ҳафзои ҷон" номидааст ва иди касбии мову Шумо - Рӯзи омӯзгорон, ки имсол ба 7-уми октябр рост меояд, табрику таҳният меғӯям.

Забон унсури асосию муҳими ҳастии миллат ва бунёду мабной давлати миллӣ шинохта мешавад. Аз ин хотир, он ба мисли вожаҳои Ватан, Модар, Истиқлолият аз ҷумлаи муқаддасоти миллӣ маҳсуб меёбад.

Пешвои муаззами миллат, Президенти маҳбуи кишвар муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар яке аз суҳанрониҳояшон таъкид намуданд, ки: "Забони миллӣ рӯки муҳимтарини давлатдорӣ буда, ҳифз ва риоя намудани меъёрҳо ва аз осори гаронбаҳои пешин бой гардонидани захираи луғавии ин за-

бони нобу шоирона вазифаи ҳар як соҳибватан мебошад".

Боварии комил дорам, ки Шумо омӯзгорони арҷманд, дар татбиқи ин гуфтаҳо ва дигар дастуру ҳидоятҳои Сарвари давлат ва Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи забони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон" саҳми арзанда гузошта, ба ин васила саҳи маърифатнокӣ ва забонмӯзию забондонии шаҳрвандони кишварро боз ҳам баландтар мекоред.

Бори дигар Рӯзи забони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва иди касбии омӯзгоронро барояти муборокабод меғӯям.

Амонзода Илҳом Темур,
ректори донишгоҳ

ОЙИНАДОРИ ОЛАМИ БОЛОСТ, ПОРСӢ

"Забони мо дар марҳилаҳои ҳассоси таърихи халқамон ҳамеша нақши тақдирсоз бозид, аҷдоди бошарафу тамаддунсози моро аз гирдоби ҳаводиси пуртазоди асрҳои миёна то ба имрӯз эмин нигоҳ доштааст. Ин аст, ки мо дар зарфи солҳои соҳибистиқлолӣ оид ба эҳё ва густариши забони давлатиамон силсилаи тадбирҳои судмандро амалӣ намудаем".

Эмомалӣ Раҳмон

Таъкиду роҳбаладии Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон моро водор месозад, ки дар бораи таърихи забон ва дигар арзишҳои миллӣ таҳлилу тадқиқотҳои зиёде дошта бошем, ки таваассути онҳо дар замири ҷавонон худшиносӣ ва ҳудодоҳии миллиро мустақам намоем. Зеро забону адабиёти тоҷик бо манзури заминаҳои амиқи таърихӣ, осори маҳфузмонда ва фарогрифии ғановати маънавий дар олам ҳамто надорад ва ҷаҳониёнро мафтун ҳам кардааст. Бо маънидоди ховаршиноси англис Эдвард Браун: "Адабиёти форсу тоҷик аз ҷиҳати мазмуну ғояҳои инсонпарварона ва санъати баланди бадеиёти худ дар байни адабиёти ҷаҳон ба мисли арӯси бо зару зевар орошта ва пиростае мебошад". Ин баҳои баланди донишманди англис дар ҳақиқи забони ноби бадеӣ ва адабиёти баландҳои мо ҳеҷ гуна муқобили надорад ва айни ҳақиқат аст. Ниёкони мо аз аввал зиндагонии худро бо "пиндори нек, гуфтори нек ва рафтори нек" ба роҳ монда, инсонҳоро бешак, ба мулоҳиҷаю гуфтор ва рафторҳои некӯ ҳидоят менамуданд. Ин маъниҳоро минбаъд дар андарзу пандномаҳои тамоми шуарои классики адабиёти тоҷикии форсӣ идома ёфта, шоирону нависандагони муосир ба мисли гузаштагони худ ҷароғи забони модариро фурузон нигоҳ доштаанд.

Пешрафту тараққи дунёи имрӯз тақозо мекунад, ки мо беш аз ҳар вақти дигаре забони модарии хешро фаро бигирем. Зеро донишмандони забони модарӣ имкон медиҳад, ки бар пояи он дигар забонҳои биомӯзем ва ба мазоҳири рангоранги ҷаҳон дар айни ҳоли тағйиру дигаргунӣ ошно шавем. Ҳамчунин барои аз бар намудани дигар арзишҳо, ки баҳри рушду тақомули миллат мусоидат менамоянд, камари ҷиммат бибандем.

Ҷашни забон, ки ба ҳукми анъана даромадааст, аз тасвиби Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи забони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон» оғоз ёфт ва барои мардуми тоҷик рӯзи таърихӣ гардид. Мақоми давлатӣ пайдо кардани Қонуни забон бори дигар моро ба донишмандони нозуқиҳои забони модарӣ ҳидоят мекунад, зеро омӯхтани донишмандони адабиёт ва забони тоҷикӣ на танҳо мӯҷиби тақмили камолоти маънавии ҳар як шахс мебошад, балки ба воситаи таълими забон инсонии солим, хонаводаи солим ва ниҳоят ҷомеаи бузурги солимро метавон парвариш намуд. Аз ин рӯ, лозим аст, ки ба забони модарии худ садоқату муҳаббати бепоён дошта бошем, зеро бузургтарин сарвати мо забони мост. Ва ба қавли шоири маҳбуб Абдулқаҳҳори Осӣ забони форсии тоҷикӣ "Ойнадори олами болост":

Гул нест, моҳ нест,
дили мост порсӣ,
Фавғе к-ӯ тараннуми
дарёст порсӣ.
Аз Шом то ба Қошғар,
аз Синд то Хучанд,
Ойнадори олами болост,
порсӣ.
Зебуннисо Ҳамроқулова,
омӯзгори кафедраи
забони тоҷикии ДТТ

Высказывания классиков таджикской поэзии об учителе и воспитании

Кто тем не тяготится,
Что стал учеником,
Сам может превратиться
В учителя потом. (Носир Хисрае)

Когда тебе наставник добрый друг,
Быстрее постигнешь тайнства наук. (Саади)

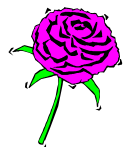
В учителей не превратиться
Нам с вами и на склоне дней,
Коль будем мы у тех учиться,
Кто сам не знал учителей. (Саади)

Тех, кто, жизнь, прожив, у жизни
Не научится уму,
Никакой учитель в мире
Не научит ничему. (Рудаки)

УЧИТЕЛЬ

Ученье - свет, а неученье - тьма!
Как велико пословицы значение!
Хоть испиши огромные тома,
А лучше не скажешь про ученье.

Ученье - свет! И вам, Учитель, дан
Весь этот полный радостного света,
Познания великий океан,
Которому конца и края нету...
К вам, первые мои учителя,
Я в школьные заглядываю, дали,
Когда, все с нами тяготы деля,
Вы нежность к Родине в нас воспитали.
Есть первая любовь, высоких чувств рассвет...
Как первая любовь, так первый есть учитель,
Чье имя в сердце сохранит навек
И жителя города, и деревенский житель,
У вас в руках - грядущее страны,
У вас - за школьной партией - век грядущий...
Вы для планеты извечны должны
Большие Человеческие Души!

Олег Колычев

Кафедра русского языка и профессионального образования от всей души поздравляет коллег с Днем учителя. Желаем крепкого здоровья и новых творческих высот.

ВОХӢРӢ БО ДОНИШӢӢӢНИ КУРСИ ЯКУМ

Санаи 16-уми сентябри соли 2018 тибқи нақшаи кории Департаменти корҳои тарбиявӣ вохӯрӣ бо донишҷӯёни курси якум гузаронида шуд. Вохӯриро муовини ректор оид ба тарбия Юсупова Заррина Розиковна оғоз намуда донишҷӯёни курси якумро бо раёсати донишгоҳ, аз ҷумла, ректори донишгоҳ, муовини ректор ва деканони факултетҳо шинос намуданд. Дар раванди суҳбат ба якҷанд масъалаҳои

муҳим диққати махсус дода шуд, аз ҷумла, риояи қатъии тартиботи дохилидонишгоҳӣ, риояи либосҳои тавсиявӣ, ба донишгоҳ бо мошини шахсӣ наомадани донишҷӯён, истифода набурдани телефонҳои мобилӣ дар раванди дарс, риояи тартибу интизом ва одоби салому мушоират. Қайд гардид, ки донишҷӯён вақти холигии худро ба бехудагардӣ сарф накарда, барои омӯхтани касбу ҳунаро ва сайқал

додани донишу малакаи худ ба курсҳои кӯтоҳмуддати сертификатсионӣ, ансамбли "Зухал"-и донишгоҳ ва ба маҳфилҳои варзишӣ шомил шаванд.

Дар баромади худ деканони факултетҳо оид ба сохтор, талаботу низомии факултет ва раванди таҳсилоти низомии кредитӣ суҳанронӣ намуданд.

Умеда Мелибоева,
донишҷӯи курси 4-уми ФТД

САФОБАХШИ РЎЗГОР

Пушида нест, ки табиати инсонӣ як умр ба таълиму тарбия ниёз дошта барои сайқалу пурмоя гардидани талаботи хеш пайваста тadbирчӯи менамояд. Муваффақу музаффар, комёбу беназир ва далеру голиб гардидан дар майдони зиндагиро орзу менамояд. Вале барои амалӣ гардидани ин ҳама ҳадафҳо хирадмандоне лозиманд, ки таъсиргузор бошанд.

Яке аз бузургтарин шохаҳои ҷомеа маориф буда, дар рушду такомули он аз ҳама бештар омӯзгор сахм мегузорад. Воқеан, омӯзгор метавонад бо он асолату рисолати олии хеш, ки дорад, роҳбаладу довари ҳақиқии зиндагии ҳар яки мо бошад.

Таҷрибаҳои нишон медиҳанд, ки омӯзгорон дар қатори дигар қишрҳои ҷомеа, дар рушду тақмил ва пешрафти ҳама ҷанбаҳои хоҷагии халқ сахми назаррасе дошта, мавқеу мартабаи намоёнро соҳибанд. Вақте мо ба таърихи пурғановати донишмандонамон рӯ меорем, баръало мебинем, ки бузургони мо аз Рӯдакиву Фирдавси, Саъдиву Камол, Аттору Сайидо, Ҷомиву Кошифӣ чи гуна ба мақому эътибори омӯзгор баҳои муносиб додаанд.

Илова бар ин, гузашти рӯзгор нишон медиҳад, ки ҷомеаи башарӣ ба таъсири сахми омӯзгор наметавонад ба пирӯзӣю комёбиҳои сазовор гардад.

Боиси ифтихор аст, ки сол то сол таваҷҷӯи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон нисбат ба мақому мартабаи омӯзгор дар ҷомеа афзун мегардад. Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи маориф" дар таҳрири нав қабул гардид, ки дар он як қатор имтиёзҳои барои омӯзгорон фароҳам оварда шудааст. Омӯзгор аз қадим дар миёни ҷомеа мавқеи хосса дошта, бо рисолати бузургаш мавриди эътибору эътироф қарор мегирифт мегирад. Мавлоно Нуриддин Абдурахмони Ҷомӣ набудани омӯзгорро дар ҳама тараф гардидани рӯзгор нисбат дода мефармояд.

Агар дар ҳама набвад омӯзгор,
Шавад тира аз беҳирад рӯзгор.
Камалидини Биноӣ барҳақ эътироми илму
устоду китобро аз ҳама боло мегузорад.

Ҳурмати илму устоду китоб
Лозими ин роҳ аст ҳама боб.
Таъбири зебои Ҳусайн Воизи Кошифӣ низ
таъбиятбахши ин мавзӯст.

Ҳар киро устод набвад кор бар бунёд нест,
Дар раҳи маънӣ рафиқе
беҳтар аз устод нест.

Аз нигоҳи Сайиди Насафӣ дар дунё ҳеҷ кас
бе мураббӣ ва устод ба ҷое намерасад.
Бе мураббӣ зери гардун муътабар

натвон шудан,
Моҳи навро рафта-рафта чарх оламгир кард.
Рушду такомул ёфтани фаъолияти инсонӣ
маҳз аз таъсири дастгирии омӯзгор маншаъ гирифта,
барои мукамал гардидани инсонӣ судманд
нақши омӯзгор муҳим аст.

Аз ин нигоҳ Мавлоно Ҷалолуддини Балхӣ мефармояд,
ки бе мадади устод шогирд ба ҷое намерасад.
Ҳеҷ кас аз пеши худ чизе нашуд,
Ҳеҷ оҳан ханчари тезе нашуд
Ҳеҷ Мавлоно нашуд муллои Рум
То муриди Шамси
Табрезӣ нашуд.

Воқеан ҳам, омӯзгор шоистаи таҳсину офариниш аст. Маҳз омӯзгор метавонад моро аз ҳамаҷуз улмонӣ раҳӣ бахшида ҷаҳони маънавиамонро зинда намояд.

М. Тиллоева,
корманди ТВ
"Маърифат"

ТАТБИҚИ ЛОИҲАИ GIZ - МАЪЛУМОТИ ОЛӢ ДАР ОСИЁИ МАРКАЗӢ

Донишгоҳи технологияи Тоҷикистон, ки ҳамкориҳои судмандро бо беш аз 60 таълимгоҳҳои хориҷӣ ба роҳ мондааст, бо мақсади боз ҳам беҳтар гардонидани заминаи моддӣ-техникӣ ва баланд бардоштани сатҳу сифати таълиму тарбия тadbирҳои зиёдро амалӣ намуда истодааст.

Боиси хурсандист, ки донишгоҳи иштирокчи фаъоли Барномаи таълимии Аврупои TEMPUS JPRS "Модернизатсияи барномаи таълимӣ дар соҳаи бехатарии озуқа дар Осиеи Марказӣ", Барномаи мобилии ERASMUS-MUNDUS ACTION 2, Барномаи таълимии аврупои ERASMUS+ "Коркарди барномаҳои таълимӣ", барои зинаҳои бакалавр, магистратура ва кормандони муассисаҳои таълимии олии кишвар, Барномаи мобилии таҷрибаомӯзии LOGO миёни донишҷӯёни Осиеи Марказӣ дар Олмон ва ғайра менамояд.

Тибқи барномаи GIZ - "Ҳамкориҳои барномаҳои байналмилалӣ дар Осиеи Марказӣ" ҳамаҷуз донишҷӯёни донишгоҳ дар Донишгоҳи техникаи Қирғизистон ба номи А. Раззақов, Донишгоҳи аграрии миллии Қазоқистон ва ғайра барои дарсомӯзӣ ва таҷрибаомӯзӣ фиристода мешаванд.

Рӯзи 17-уми сентябр намоёндагони донишқадаю донишгоҳҳои Ҷумҳурии Ўзбекистон, Қирғизистон, Қазоқистон дар доираи барномаи GIZ ба донишгоҳ ташриф оварданд.

Баъди истиқболи самимӣ, вохӯрии меҳмонон бо ректори донишгоҳ Амонзода И.Т. доир гардид, ки дар он устодону донишҷӯёни донишгоҳ низ иштирок доштанд.

Амонзода И.Т. меҳмононро хайрамақдам гуфта, татбиқи чунин лоиҳа ва гузаронидани семинарҳоро манфиатбахш арзёбӣ карда, ба кори семинар муваффақиятҳо орзу намуд.

Доктори илмҳои фалсафа (PhD) Томас Шник дар мавзӯи "Бозори маҳсулоти хӯрока дар Олмон" презентатсия намуд.

НАХУСТИН ДИҶОИ РИСОЛАИ НОМЗАДӢ ДАР ШӢРОИ ДИССЕРТАТСИОНИИ 6D.KOA-039

18-уми сентябри соли 2018 дар Шӯрои диссертатсионии 6D.KOA-039 назди Донишгоҳи технологияи Тоҷикистон нахустин ҷимояи рисолаи илмӣ баргузор гардид. Дар он унвонҷӯи донишгоҳ Мақсудахон Абдуллоева дар мавзӯи "Ҳусусиятҳои хоси технологияи истеҳсолот ва хосиятҳои гармо-физикӣ концентрати шакардори баъзе мавҷҳои Тоҷикистон" аз рӯи ихтисоси 05.18.01 - технологияи коркард, ниғаҳдорӣ ва коркарди галладонагӣ, мавою сабзавот ва тоқпарварӣ ва унвонҷӯи Институти химия ба номи В.И. Никитини Академияи илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон Холов Шавкат Ёрович дар мавзӯи "Опти-

мизатсияи параметрҳои физикӣ-химиявӣ полисахаридҳои пектинӣ бо роҳи моделонии равандҳои технологӣ" аз рӯи ихтисоси 05.18.12 - равандҳо ва дастгоҳҳои истеҳсолоти хӯрокворӣ рисолаҳои илмӣ хешро барои дарёфти дараҷаи номзади илмҳои техника, бомуваффақият ҷимоя карданд.

Ба рисолаҳои номзади М.Абдуллоева ва Ш. Холов аъзоёни Шӯрои диссертатсионӣ баҳои баланд доданд. Зикр гардид, ки мавзӯҳои интихобкарда актуалӣ буда, дар доираи талаботи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон "Самтҳои афзалиятноки рушди илм, техника ва технология дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2015-2020" иҷро шудаанд.

Ҳайати устодону кормандон ва донишҷӯёни Донишгоҳи технологияи Тоҷикистон Мақсудахон Абдуллоева ва Шавкат Холовро барои ҷимояи бомуваффақияти рисолаҳои номзадиашон табрик намуда, ба онҳо дар фаъолияти омӯзгорӣ ва илмӣ таҳқиқотӣ барору комёбиҳо таманно доранд.

Дар аксо: Лаҳзаҳои ҷимояи рисолаҳои номзади дар Шӯрои диссертатсионии 6D.KOA-039 назди ДТТ

Раёсат, ҳайати омӯзгорону кормандон ва донишҷӯёни Донишгоҳи технологияи Тоҷикистон ассистенти кафедраи назарияи иқтисодӣ ва иқтисодиёти рушд Муҳиддинова Ҷонона Зайниддиноваро барои бомуваффақият ҷимоя намудани рисолаи номзади дар мавзӯи "Организационно-экономический механизм регулирования занятости населения в условиях рыночной экономики" чиҳати дарёфти дараҷаи номзади илмҳои иқтисодӣ табрику таҳният гуфта, ба ӯ дар ҷодаи фаъолияти илмӣ омӯзгорӣ ва тадқиқотӣ комёбиҳои нав ба нав орзуманданд.

Сипас, меҳмонон аз Маркази ҳунарҳои мардумӣ, Маркази ЭКО+, кафедраи дизайни либос ва санъати мӯд, озмоишгоҳҳои факултети муҳандисӣ-технологӣ ва озмоишгоҳи тренинги атласу адрасбофӣ дида намуда, як ҳама таассурот бардоштанд.

Барномаи хуби консертӣ, ки аз ҷониби аъзоёни ансамбли

"Зухал"-и донишгоҳ ва ансамбли "Чаман"-и литсейи инноватсионии "Душанбе" иҷро гардиданд, таъби меҳмонон ва дигар иштирокчиёни чорабиниро болада гардониданд.

Дар суратҳо: лаҳзаҳои ҷараёни вохӯрии меҳмонон ва семинари илмӣ акс ёфтаанд.

Наргис Гулбекова

Нимаи дуоими солҳои 80-уми қарни гузашта банди дар шӯбаи забони форсии факултети забонҳои шарқи имрӯза Донишгоҳи миллии Тоҷикистон таҳсил мекардаму устод Олимҷон Хоҷамуродов ба ҳайси дотсенти кафедраи забони форсӣ дар ҳамин донишгоҳ фаъолият менамуданд, вале чун устод ба гурӯҳи мо дарс намегуфтанд, аввалҳо мо ҳамдигарро хуб намедонистем. Дар соли чоруми таҳсил дар яке аз конференсияҳои илми донишҷӯён ман дар мавзӯи "Вожаҳои субстрат дар лаҳҷаҳои Фалғар" маъруза намудам. Дар қисми чамъбасти кори конференсия устод Олимҷон Хоҷамуродов пеш аз ҳама суҳанронӣ намуда, аз маърузаи ман ситоиш намуданд ва бо пешниҳоди эшон аввалин кори илми ман яке аз беҳтарин корҳои илми донишҷӯи ҳамон сол доништа шуд ва раёсати факултет маро бо як миқдор маблағи пулӣ қадрдонӣ ҳам кард. Пас аз анҷоми кори конференсия устод маро ба назди худ хонданд ва маслиҳат доданд, ки сари ҳамин мавзӯ бештар кор кунам ва оянда онро мавзӯи рисолаи хатми худ интихоб намоям. Дар соли панҷуми таҳсил ҳамин тавр ҳам кардам, вале чун ягона мутахассиси забони суғдии ҷумҳури А.Л. Хромов бо ину он баҳона масъулияти роҳбариро ба зимма нагирифтанд, масъалаи пайдо кардани роҳбари арзандаи илмӣ ба миён омад. Бо роҳнамоии устод Олимҷон Хоҷамуродов мудири ҳамонвақтаи шӯбаи таърихи забони Институти забон ва адабиёти ба номи

ФАРЗАНДИ "ПИСАРИ ҲУКУМАТ"

Рӯдакии Академияи илмҳои ҷумҳури Донишгоҳ Саймидиновро роҳбари илмӣ интихоб намудам ва тахти роҳбарии эшон рисолаи хатмиро ба поён расонидам, бомуваффақият Ҳимоя кардам. Пас аз хатми донишгоҳ бо шарофати дастгириҳои устод Олимҷон Хоҷамуродов банди бо роҳмати донишгоҳ ба Институти забон ва адабиёти ба номи Рӯдакӣ ба кор фаристода шудам ва лаҳҷаи эронӣҳои Бухороро мавзӯи пажӯҳиши худ интихоб намудам, зеро роҳбарии доктори илми филология, профессор Абдуғаффор Ҷӯраев рисолаи илми худро ба поён расонидам, дар яке аз ҷаласаҳои шӯрои дифоии Донишгоҳи миллии Тоҷикистон дифоӣ намудам ва унвони номзади илми филологияро дарёб кардам. Воқеан, дар қисми муҳокимаи ҷаласаи Шӯрои дифоӣ низ устод аз аввалин аъзои шӯро буданд, ки суҳанронӣ намуда маро васф карданд ва аз аъзои шӯро таклиф намуданд, ки андешаҳои онро баён карда, ба ҷонибдории банди овоз бидиҳанд.

Хуллас, маҳз бо шарофати ҳидоятҳои устод Олимҷон Хоҷамуродов ба шӯроҳои илмӣ қадами гузоштан ва агар дар ин ҷода ба комёбӣ ноил гардида бошам, онро аз баракати роҳнамоиҳои роҳбари илмиам профессор марҳум Абдуғаффор Ҷӯраев ва ин марди шариф медонам.

Бояд бигӯям, ки имрӯз ҳам устод аз ҷараёни корҳои илмиам пайвасти пурсон мешаванд ва маслиҳату машваратҳои судманди худро бароям дарёф намедоранд.

Дар рӯзгори мо кам одамоне ёфт мешаванд, ки бетамбаъу беминнат касеро роҳнамоӣ ва кӯмаку дастгирӣ намоянд. Қаблан фикр мекардам, ки шояд ситораам ба устод Олимҷон Хоҷамуродов рост омада бошад, ки нисбат ба ман ин қадар меҳрубону ғамхор ҳастанд, вале мушоҳидаҳои баъдӣ нишон доданд, ки устод нисбат ба ҳар ҷавоне, ки тафаккури таҳлилу қобилияти хуби пажӯҳишгарӣ дорад, ҳамин тавр меҳрубону ғамхор буданд. Ин хислати эшон, бешубҳа, аз ҳисси баланди ғамхориашон нисбат ба ояндаи илми тоҷик гувоҳӣ медиҳад.

Ҳақиқатпарастиву росткорӣ, мушқил-

нописандиву меҳнатдӯстӣ, нақӯкориву хайрхоҳӣ ва поксиритиву покдилӣ аз дигар хислатҳои неки инсонии устод Олимҷон Хоҷамуродов мебошанд.

Бояд гуфт, ки устод Олимҷон Хоҷамуродов дар оилаи яке аз мардонҳои барӯманди ноҳияи Панҷакент Ҳамро Ҳуҷамуродов ба дунё омадаанд ва бегумон ин ҳама хислатҳои наҷиби инсониро аз падари нақӯноми худ ба мерос гирифтаанд.

Падари устод дар давоми фаъолияти меҳнати худ, ки ба давраҳои душвори зиндагӣ рост меояд, дар вазифаҳои гуногуни масъул, аз ҷумла ҷонишини раиси кумитаи иҷроияи ноҳияи Панҷакент, раиси кумитаи иҷроияи ноҳияи Панҷакент, котиби сеюми кумитаи ҳизбии ноҳияи Панҷакент, мудири шӯбаи молияи кумитаи иҷроияи ноҳияи Панҷакент, сардори шӯбаи бонки давлатии ноҳияи Панҷакент, сардори шӯбаи кишоварзии кумитаи иҷроияи ноҳияи Панҷакент, раиси колхозҳои ба номи "Карл Маркс", "Ленин" ва "Калинин" кор карда, барои хизматҳои шоистааш дар назди халқу Ватан бо ордени "Меҳнати шоён", медалҳои "Барои меҳнати шоён дар солҳои Ҷанги Бузурги Ватанӣ", "Барои меҳнати шоён", "Сисолагии галаба дар Ҷанги Бузурги Ватанӣ" ва нишони "Собиқадори меҳнат" мукофотонида шудааст.

Барои поквичдонию меҳнатдӯстӣ ва муҳаббатӣ садоқати беандозааш ба халқу Ватан дар диёраш падари устодро "писари ҳукумат" меномиданд.

Зимнан бояд хотиррасон намуд, ки профессор И. Исмоилов дар бораи ҳаёт ва фаъолияти ибратбахши падари устод - Ҳамро Ҳуҷамуродов бо ҳамин ном, яъне "Писари ҳукумат" рисолаи қолибе навишта ба чоп расонидааст.

Шоистаи таъкид аст, ки Олимҷон Хоҷамуродов дар баробари инсонии неки будани олими маъруф ҳам ҳастанд. Доираи фаъолияти илмӣ-тадқиқотии эшонро асосан адабиёти муосири Эрону Афғонистон ташкил медиҳад ва ба эътирофи донишмандони соҳа дар ин риштаи илми эроншиносӣ ҳақиқатан ҳам тавфиқ ёфтаанд. Саҳми назарраси устодро дар таҳқиқи адабиёти муосири форсӣ мақо-

лаҳои зиёд ва асарҳои пурарзишашон, аз ҷумла рисолаҳои "Поэтика Садека Хидоята", "Насри зеҳнгарои форсии Эрон дар қарни XX" ва "Адабиёти аҳди Машрута" собит мекунад.

Бояд гуфт, ки мақолаву рисолаҳои илми доктори илми филология, профессор Олимҷон Хоҷамуродов берун аз кишвар дар нашрияҳои Федератсияи Россия ва ҷумҳуриҳои Эрону Афғонистон низ интишор ёфта, мавриди таваҷҷуҳ ва баҳои баланди шарқшиносони ин кишварҳо қарор гирифтаанд.

Мушоҳида, таҳлил ва чамъбастиҳои илми ҳар мақолаву асари профессор Олимҷон Хоҷамуродов аз тафаккури баланди илмӣ, дониши амиқ, завқи хуби адабиву бадеӣ ва ҳисси нозуки забондониашон гувоҳӣ медиҳад.

Устод Олимҷон Хоҷамуродов дар баробари таҳқиқи адабиёти муосири Эрон дар табиғу таҳияи осори адабони ин кишвар барои хонандагони тоҷик саҳми гузоштаанду мегузоранд. То ба имрӯз устод осори зиёди адабони маъруфи Эрон, аз ҷумла осори Содиқ Ҳидоят, Маликушшуаро Баҳор, Ҷалол Оли Аҳмад, Нимо Юшиҷ, Парвиз Нотили Хонларӣ ва дигаронро бо заҳмати зиёд ба алифбои сирилики тоҷикӣ таҳия ва чоп намудаанд.

Профессор Олимҷон Хоҷамуродов фаъолияти илмӣ-тадқиқотиро пайвасти бо фаъолияти омӯзгорӣ тавҷам идома медиҳанд. Эшон зиёда аз 30 сол аст, ки дар Донишгоҳи миллии Тоҷикистон ва Донишгоҳи технологияи Тоҷикистон аз фанҳои забону адабиёти форсӣ, таърихи адабиёти даризабони Афғонистон, сабқшиносӣ (дар Донишгоҳи миллии Тоҷикистон) ва фарҳангшиносӣ (дар Донишгоҳи технологияи Тоҷикистон) ба донишҷӯён дарс меғӯянд.

Эроншиноси маъруф, доктори илми филология, профессор Олимҷон Хоҷамуродов имсол ба остонаи баҳори 70-уми умри азизи худ қадам мениҳанд. Ин санаи фархундаро барои устоди гиромӣ табрик гуфта, ба эшон тани сихату хотири чамъ ва саодату осоиши рӯзгорро таманно мекунем.

Сабур Носиров, номзади илми филология, устоди Донишгоҳи технологияи Тоҷикистон

ЧАРОҒИ РАҲНАМО

Агар дар ҷаҳон набвад омӯзгор, Шавад тира аз беҳирад рӯзгор.

Барои сабз гаштани вучуд ва таманноии инсон устод рамзи баҳор ва рамзи зебӣ аст, рамзи бедорист, рамзи беҳобихӣи пуртабутобест, ки аз баракати он ҳаёти инсон побарҷо ва боқӣ мемонад.

Устоди беҳтарин намунаи суратҳои ангораест, ки идомаи он дар шаклҳои беҳтарини ҳаёт, зиндагӣ, кору эҷод, рафтор, кирдор, гуфтор, пиндор ва абзори зиндагӣ боқӣ хоҳад монд.

Нақши рӯи санг хотираи маҳкам ва пурмашаққати устод аст, ки дар ҷанини тафаккури фарди тозазамир ва солим боқӣ хоҳад монд.

Роҳнамои хуб ва давоми сафар дар ҷодаҳои зиндагӣ устод аст. Роҳнамо, ки бо қалбу чашми соф, беолоиш, муътабар ва холису орий аз нопокиҳои шогирди худро бо муҳаббат, бо садоқат бо вафою умед ва ростӣ парвариш менамояд.

Чашмаҳои софу зулоланди чун марвориди бе-садаф. Устод, медонӣ? Ба онҳо хеле монандӣ. Агар монанд намешудӣ бадбахтиҳо саросари ҷомеа ва оламро фаро мегирифт ва наҷоти инсонҳо аз набардҳои зиндагӣ душвор гардида, идомаи ҳаёт зери суол меафтод.

Ишқ азалист меғӯянд. Худованд муҳаббату вафодорӣ, содиқ ба кору пайкори худ, эҳтирому арҷ гузоштан ба тамоми арзишҳои хуби башарию аз устод ба шогирд ёдгор мондааст.

Имрӯз ағлаби устодони мо дар қайди ҳаёт нестанд, рафтанд ба канори малакут. Ёдашон моро дилгум месозад.

Меравем ба суроғашон, ба синфхонаҳои, ки онҳо моро сабақ меомӯхтанд, аммо афсӯси пурсӯз, ки онҳоро намеёбем, танҳо дар ёди мо, дар ҳаёли мо, дар қалби мо боқӣ мондаанду халос. Хушбахтем, ки ин ёдҳои пурарзиш боқӣ мондаанду моро дар зиндагӣ дилгарм месозанд, варна кучо меравем, чӣ кор мекунем, чӣ меғӯем ва киро раҳнамоӣ мекунем намедонем.

Гулдастаи тару тозае дар даст, меҳри олам-

гир дар қалб, ҷониби мазор раҳсипорам. Медонам он ҷо манзили хомӯшон аст. Хонаи охираи инсонҳои, ки замоне чун мо дар рӯи замин мегаштанд, садояшон танинандоз буд, қалбашон метапид, орзую умеди зиёде доштанд. Аммо имрӯз... Устод ман бароят кори арзандае накардаам, ки боиси сарфарозию лафзфурушӣ бошад. Фақат ҳамин қадар, ки кору пайкори пурмашаққати шуморо, ки муаллимӣ ном дошт, идома медиҳам. Коре, ки на ҳар кас аз уҳдааш мебарояд. Мушқил аст, аммо роҳи фардод. Бе устод ва каломе ӯ ҷомеа пеш намеравад, чунки ҳеҷ кас аз пеши худ ҳеҷ чиз намешавад ва нашудааст. Пас мартаба ва қадри устод, омӯзгорро чӣ қадаре, ки бардорем кам аст.

Чашмаи раҳшони ҳаёт, соҳилҳои мурод, обгинаи зиндагӣ, бахшандаи меҳру сафо, ишқу муҳаббат, омӯзонандаи ҳарфҳои хичоҳу, дарсу ибрат, саҳопешаи таҳаммулу ҳибру субот, боварибахши қалбҳо ин Шумоед, ки моро дарк кардед ва замоне гуфтед, ки паи касби ман равед. Озоре накардед ва ҳеҷ чиз нагуфтед, дар чашмҳои пурмуҳаббататон шӯълаи бобаракати фардоду дидем, варна интихоб намекардем касби шуморо намерафтем паи заҳматҳо, бедорхобиҳо ва сипосу носипосиҳои шогирдон, ки имрӯз дарсашон меғӯем.

Хулоса, омӯзгор он шахсияти бузург ва нотакрорест, ки бо чароғи ақл олами фикрии моро равшан намуда, дунёи пурасрори илмро муаррифӣ мекунанд. Деҳқону муҳандис, духтуру шоир ҳама парвардаи оғуши бихиштоси омӯзгоранд. Тобиши зиндагӣ бори дигар собит сохт, ки давлати муаллим тарбияи шогирдон аст. Ӯ аз пешрафт ва комёбии эшон ифтихор мекунанд. Хушбахтона, дар мушқилтарин даврони рӯзгори мо омӯзгорон ҳамеша дар хидмати халқу Ватан қарор доштанд, ҳарчанд ба шароити гарони зиндагӣ рӯ ба рӯ омадаанд, аммо, мардона дар бунёди манораи ақлҳо саҳми шоиста гузоштанд.

Мамлакат Чайчиева, сармутахассиси шӯбаи масоили иҷтимоӣ, Зулайхо Шукурова, нозирӣ шӯбаи кадр

ШОИРИ ХИРАДМАНДУ ПУРМАҲСУЛ ё худ, шеъри ӯро баршумурдам сенздаҳ раҳ сад ҳазор

Ҳаёт ва фаъолияти эҷодии устод Абуабдуллоҳ Рӯдакӣ дар асри IX - X сипарӣ гаштааст. Устод А. Рӯдакӣ сардафтари адабиёти классикии тоҷик, офарандаи осори безавол ва устоди шоирон мебошад. Аз осори бойи ӯ пурарзиши ӯ то замони мо кам андар кам омада расидааст. Рӯдакӣ аввал ба зиндагӣ рӯ меорад ва баъд онро ба арзиши баланд ситоиш мекунанд. Шоир зиндагиро устод ва роҳнамои инсон меҳисобад ва аз таҷрибаи он баҳра бигир гуфтааст:

**Бирае, зи таҷрибаи рӯзгор баҳра бигир,
Ки баҳри дафъи ҳаводис туро ба кор ояд.**

Шоир хирадманду пурмаҳсул инсонро ба ганҷи беҳтарини фаҳранг даъват мекунанд ва меғӯянд:

**Ҳеҷ ганҷе беҳтар аз фарҳанг нест,
То тавонӣ рӯй бар ин ганҷ нех.**

Яке аз мавзӯҳои асосии эҷодии Рӯдакӣ ин панду андарз мебошад. Панду ҳикматҳои устод Рӯдакӣ дилчаспу дилнишинанд. Шоир панду андарзхояшро хеле соддаву раво баён кардааст. Панду ҳикматҳои А. Рӯдакӣ табиист, ки андешаву омол ва мавқеи чамъиятии ӯро муайян месозад.

Пири шоирони Аҷам дар ашъори баландпояи панду ахлоқиаш нақӯкорӣ, хушрафторӣ, эҳтироми ҳамдигар, бартарии дӯстиву рафоқат, суҳбатӣ дидори ёрон ва дигар хислатҳои хуби инсониро роҳнамо гуфтааст. Андарзномаи Рӯдакӣ ҷовидонист ва бо гузашти рӯзгор аҳамияти бештар пайдо мекунанд.

Андарзномаи А. Рӯдакӣ моро ба сулҳу тифоқӣ даъват намуда, бароямон дарси ҷавонмардию ростқавлӣ, фарҳангдӯстӣ, нақӯкорӣ ва муҳаббатӣ садоқат меомӯзад. Аз асри X то ба имрӯз аксари шоирону адибон пайравони Рӯдакӣ буда, ҳама ба мисли ӯ ғазал гуфтандро орзу мекарданд. Аз ҷониби аҳли хирад ба ӯ додани унвонҳои "Маликушшуаро", "Одамушшуаро", "Султон"-и шоирон, "Сихибқирон" гувоҳи шухрати баланди шоирӣ доштани Рӯдакист. Дар бораи рӯзгору рӯзгордорӣ устод Рӯдакӣ чунин мефармояд:

**Ҳар ки н-омӯхт аз гузашти рӯзгор,
Ҳеҷ н-омӯзад зи ҳеҷ омӯзгор.**

Ба ифтихори Рӯзи Рӯдакӣ дар мавзӯи рӯзгор ва осори ӯ чандин китобу мақолаҳо ба чоп расидаанд. Рӯзи Рӯдакӣ ба болоравии ифтихори милливу ватанпарастии наслҳои имрӯзаю ояндаи тоҷик нерӯ мебахшад ва масъулияти онҳоро дар рушду нумуи Тоҷикистони соҳибистиклол даҳчанд мегардонад.

**Сафарзода Солеҳ Шералӣ,
донишҷӯи курси 1-уми факултети технологияҳои иттилоотии соҳавӣ**

РҶДАКӢ ВА СУННАТГАРОӢ ДАР АДАБИӢТИ ТОЧИКУ ФОРС

Дар Китобхонаи илмии Донишгоҳи технологияи Тоҷикистон бахшида ба Рӯзи Рӯдакӣ мизи мудаввар тахти унвони "Рӯдакӣ ва суннатгароӣ дар адабиёти тоҷику форс" баргузор гардид, ки дар кори он устодону донишҷӯёни донишгоҳ, меҳмонон аз Академияи илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Кумитаи забон ва истилоҳоти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ширкат намуданд.

Мизи мудавварро муовини ректор оид ба илм ва татбиқот Ф.Қ. Ҳақимов хусни оғоз бахшида ҳозиринро хайрамақдам гуфт. Сипас, риштаи суҳан ба сардори шуъбаи танзими истилоҳоти Кумитаи забон ва истилоҳоти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон Зулфониён Раҳими Раҷабзода дода шуд. Мавсуф ба роҳбарияти дониш-

гоҳ чиҳати пеш гирифтани чунин як иқдоми созанда дар татбиқи қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи забони давлатӣ" ва гиромидошти рӯзи

сардафтари адабиёти классикии тоҷик Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ маърузаи пурмуҳтаво намуданд.

Баъдан суҳанро Ходими хурди илмии Академияи илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон Зоҳири Сайфулло идома дода, доир ба нақши Рӯдакӣ дар адабиёти тоҷик ва суннатгароӣ дар эҷодиёти ӯ далелҳои раднашаванда овард.

Корманди китобхона Қурбоншоҳ Шарифов доир ба гиромидошти устод Рӯдакӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон баромад намуда, иброз дошт, ки Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон чиҳати арҷгузори ба гузаштагони бузурги худ чун устод Рӯдакӣ як қатор корҳои назаррасро ба сомон расонидааст.

Ҳамзамон, мудирӣ кафедраи забони тоҷикӣ Нурмуҳаммад Одинаев доир ба ашъо-

ри устод Рӯдакӣ ва аҳамияти он дар ҷомеаи мо андешаронӣ намуданд.

сатҳи зарурӣ гузаронида шуд, директори китобхона С. Абдумуминова ҷамъбаст намуда, ба

Дар қисми дуюми мизи мудаввар, яъне дар бахши эҷодӣ аз ашъори устод Рӯдакӣ оҳангу сурудҳо аз ҷониби ҳунармандони ҷавон дар соҳҳои миллӣ иҷро карда шуданд. Чорабинии мазкурро, ки дар

меҳмонон ва иштирокчиёни он арзи сипос намуд.

Ҷалилзода Бузургмеҳр,
донишҷӯи курси 2-юми
факултети муштаракӣ
тоҷикӣ-украинӣ

Дар Донишгоҳи технологияи Тоҷикистон семинари илмӣ дар мавзӯи "Истиқлолияти давлатӣ - таҳкими пойдеории миллат" баргузор гардид. Дар семинар устодону донишҷӯёни донишгоҳ иштироки фаъолона доштанд.

Семинар бо суҳани муқаддимаии муовини ректор оид ба илм ва татбиқот и.в. профессор Ҳақимов Ф.Қ. оғоз гардид.

ИСТИҚЛОЛИЯТИ ДАВЛАТӢ - ТАҲКИМИ ПОЙДЕОРИИ МИЛЛАТ

овард ва истиқлолияти деринтизори ваҳдати миллиро устувор гардонид.

Ҳамчунин, дар семинар олимони шинохта, доктори илмҳои филологӣ, профессор Абдунабӣ Сатторзод дар мавзӯи "Пешманзар ва пасманзари Истиқлолият" ва доктори илмҳои филологӣ, профес-

рукни арзишманди давлати миллӣ" ироа шуд. Профессор Қурбон Восеъ таҳкими сулҳу дӯстиро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон як падидаи муҳими сиёсӣ бадастомада арзёбӣ намуд. Номбурда қайд намуд, ки Истиқлолият шарафу номуси ватандорӣ ҳар як миллат аст. Солҳои аввали Истиқлолияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба рӯзҳои вазнин рост меояд, ки дар таърихи миллати тоҷик ин фӯҷиай гарон чун саҳифаи фаромӯшнашуданӣ ва ҳузнангез сабт шудааст, то ояндагонро сабақи зиндагӣ бошад. Чӣ хуш аст, ки пас аз азобу мушкилиҳои зиёде Тоҷикистони мо боз сарсабз гашта истодааст. Таърих баъд аз ҳазор соли маҳрумӣ аз давлатдорӣ дигарбора ба мо тоҷикону тоҷикистониён имкон дод, ки чун давлати соҳибистиқлол арзи ҳастӣ намуда, ба тамоми оламиён исбот намоем, ки халқи тоҷик аз қадимулайём бунёдкору созанда ва ободгару ватандӯст аст, зеро дар тӯли 27 соли истиқлол ватани мо ҳақиқатан ҳам зебову дилрабо гардидааст ва минбаъд аз он ҳам гуворотар хо-

ҳад шуд. Воқеан истиқлол шуқӯфоии Ватан мебошад. Ҳамзамон, бояд қайд кард, ки яке аз дастовардҳои бузурги даврони истиқлол таъмину таҳкими сулҳ ва ваҳдати миллӣ дар Тоҷикистон мебошад. Рӯзи 27-уми июни соли 1997 дар шаҳри Маскав ба имзо расидани Созишномаи умумии истиқрори сулҳ ва ризоияти миллӣ дар Тоҷикистон ҳамчун санади сарнавиштасоз барои пешрафти ҳаёти иҷтимоиву иқтисодӣ, таъмину таҳкими истиқлолу ваҳдати миллӣ, афзудани нуфузу эътибори ҷаҳонии Тоҷикистон мусоидат кард.

Дар охир иштирокчиёни семинар ҳангоми муҳокимарониҳо пешниҳод намуданд, ки дар донишгоҳ чунин семинарҳо бештар гузаронида шаванд. Ҳамзамон, дархост намуданд, ки олимони варзида, сиёсатмадорон ва намояндагони халқ низ ҷалб карда шаванд.

Моҳлиқо Шарифова, нозирӣ
фаъолияти маҳфилҳои Департаменти илм ва татбиқот

Меҳмонон, намояндагон ва ҳайати профессорону омӯзгоронро муовини ректор хайрамақдам гуфта, ҳозиринро бо тартиби кори семинари илмӣ шинос намуданд. Ф. Ҳақимов зимни суҳанронӣ иброз доштанд, ки: "Мо ифтихорманду хушбахт аз онем, ки дар замони соҳибистиқлолии кишварамон қору фаъолият ва зиндагӣ дорем. Ҷумҳурии Тоҷикистон то ба даст овардани Истиқлолият мушкилиҳои зиёдеро паси сар намуд, тинҷию осоиштагӣ ба миллати тоҷик ба осонӣ муяссар нагардидааст. Миллати мо аз сарогози худ барои рушду такомил ва таҳкими давлатдорӣ миллӣ мубориза мебард. Хушбахтона, ин кӯшишҳои миллати мо самара

сор Қурбон Восеъ дар мавзӯи "Истиқлолият руқни арзишманди давлати миллӣ" гузоришҳои илмӣ намуданд.

Профессор Абдунабӣ Сатторзод роҳҳои пурмашаққати ба даст овардани Истиқлолияти миллӣ ро пешниҳод овард, неъматӣ бебаҳо будани онро бо далелҳои фаҳмонда дод. Ӯ баҳусус, нақши фарзандони фарзонаи миллатро дар даст овардани Истиқлолият қалидӣ арзёбӣ намуда, талошҳои Пешвои миллатро баҳри пойдеории Истиқлолияти давлатӣ таъкид намуд.

Дар семинар гузориши пурмуҳтавои доктори илмҳои филологӣ, профессор Қурбон Восеъ дар мавзӯи "Истиқлолият

== Шарора хотираҳо ==

ЁДЕ АЗ УСТОД

Бо амри тақдир ва тақозои рӯзгор мо якчанд сол бо устод Тошпӯлод Луқмонов дар кафедраи фанҳои гуманитарии Донишгоҳи технологияи Тоҷикистон кор кардем. Муаллим аз фанни таърихи халқи тоҷик дарс медоданду ман аз забон ва адабиёти тоҷик. Ва мо ҳама ҷавонон бо муаллим ба як меҳри хос муносибат мекардем ва аз эшон дар ҳалли мушкилоти корӣ маслиҳатҳо мешунидем. Дар як ҳафта муаллим ду маротиба ба кор омада, ҳама ҳалқавор дар гирди муаллим мепечиданд. Ҳар яке аз эшон аз ҳар хусус пурсон шуда, маслиҳатҳои методии ҳаёти мегирифтанд. Аз ин рӯ, ҳамагон омадани муаллимиро бесаброна интизорӣ мекарданд. Гарчанде муаллим мутахассиси соҳаи таърихи халқи тоҷик бошанд ҳам, забону адабиётро хеле хуб медонистанд ва

порчаҳои шеърӣ аз ашъори ниёгон дар мавридаш оварда маънидод мекарданд. Чунин иттифоқ меафтод, ки муаллим аз андешаҳои ҷавонон ҳам баҳра бардошта фикрҳои ҷолиби онҳоро навишта мегирифтанд. Ва ё агар ягон калимаи навестуниданд, зуд дар дафтарчаи худ қайд карда, тамоми маъноҳои онро фаҳмида мегирифтанд. Шояд ҳамин ҷӯяндагии устод буд, ки эшон дар кафедра бе ягон мушкили ба забонҳои русию тоҷикӣ фикру андешаҳои илмӣ худро иброз менамуданд. Хосатан, дар масъалаи худшиносии миллӣ муаллим аз саҳифоти таърихи тоҷикон далалиҳои мустанадро оварда, бо як ҳисси ифтихор аз фарзандони шарафманди миллати тоҷик ёд мекарданд ва чун аз шикастҳои фоҷиаҳои тоҷикон ёд мекарданд, каме ба сукут рафта, чашмони камнурашон дар гирдоби ашқи ҳасрат фарқ мешуд. Дар ин лаҳзаҳо шеърӣ "Оли Сомон"-и устод Лоиқро қироат намуда, ҳар мисраи онро бо алам ва дард ба забон меоварданд. Боре суҳан аз давлатдорӣ тоҷикон мерафту муаллим аз давраи Сомониён бо ифтихор андешаҳои намунаанд. Боре ҳаҷмсуҳбатеро аз ин андешаҳо хуш наомада, аз му-

аллим пурсон шуд:

- Муаллим, агар тоҷикон собиқаи хуби давлатдорӣ доштанд, чаро баъди асри X ягон маротиба ба ягон ҳокимият роҳ наёфтанд.

Муаллим аз ин саволи тамасхуромез хеле озурда шуда, ба ҳаҷмсуҳбати худ аввал боғазаб чашм андӯхта, сипас гӯё худро ба даст гирифта бошанд, боз чеҳрашонро осори оромӣ фаро гирифта, оромона ба суҳан оғоз намуданд.

- Ман бисёр афсӯс меҳӯрам, ки Шумо чун шаҳрванди ин кишвари куҳанбунёд таърихи онро бадбинона медонед. Шумо аз ҳар саҳифаи он бадбинӣ меҷӯед. Шумо оё медонед, ки 1000 сол тоҷикон ба хунрезии ҷангҷӯйҳо даст назада, балки тамоми дастовардҳои маънавии мардуми Осиёи Марказиро эҳтиёт намуданд, то ки арзишҳои инсонии фарҳангиро ба ояндагон расонанд.

Муаллим бо исрор аз Рӯдакӣ, Фирдавӣ, Саъдӣ, Ҳофиз, Чомӣ, Сайиди Насафӣ, Аҳмади Дониш, Туғрали Аҳрорӣ, устод Айни, Абулқосим Лоҳутӣ, Мирзо Турсунзода, Лоиқ Шералиро ёд карда, саҳми ононро дар пешрафти илму фарҳанг таъкид намуданд. Ҳаҷмсуҳбати устод аз Темур ёд карда, саҳми ӯро ба-

часта нишон додани мешуд, муаллим охи сӯзоне аз дил бароварда, ин саҳифаро бо хуни чигар варақгардон менамуданд.

- Темур меғӯед- пурсиданд муаллим ва бо таассуф ба муҳабтаби худ рӯ оварда, пурсон шуданд, ки:

- Шумо қисмати сарбадорони Самарқандро медонед. Баъди суҳбати муаллимиро муғулҳо дар мадрасаҳои шаҳри Самарқанд бо сардорӣи Мавлонзода ном донишҷӯ шӯриш бархоста, муғулҳо аз хоки ин шаҳри бостонӣ берун карданд. Онҳо чанд моҳ заминаи ба вучуд омадани сулолаи нави тоҷиконро фароҳам оварданд. Ин ҳодисаи бузурги таърихи турконро муттаҳид карда, тоҷиконро ба хиёнату зиёнат раҳнамун сохт. Олами турк Темурро ба майдони сиёсат оварда тоҷикон Мавлонзода ро қурбон карданд.

Ман медам, ки бо чӣ гаронӣ муаллим ин ҳодисаро ба забон оварда, гӯё дар боробари сарбадорон аз ин шикасти миллат сари дорро барои худ беҳ медонистанд.

Муаллим муддате ором шуданд. Ба андешаи дурудароз фуру рафт, ба як гӯшаи номаълум чашм дӯхтанд. Қаламе дар байни панҷаҳои устод бо азияте тоб меҳурд. Фазаи дафтари корӣ гӯё ба он гӯшаи фалокатбори таърих табдил ёфта буд. Муаллим чун устоди таърих боз ҳама-ро ба сӯи олами ҳақиқату адолат хонд.

- Дӯстон: Аз таърихи миллат фақат ифтихор начӯед ва ифтихори сохта насозед, аз ҳар шикасту ҷабре, ки таърих нисбати тоҷикон кардааст, сабақ гирифтани лозим аст. Аз ин рӯ, барои сохтани имрӯз аз гузашта сабақҳои ибратомӯзиро пайдо намоед ва онро бо чашми ибрат омузед.

Ман он рӯз дониستم, ки таърих чӣ устоди бузургест, ки чунин устодро ба мо овардааст.

Вақте ин мақоларо менавиштам, соли 2006 ҳукмронӣ дошту устод Тошпӯлод Луқмонов либоси ҳаёт ба бар дошанд ва синни мубораки эшон ба остонаи 60 қадам мениҳод. Аз ин рӯзгор 12 сол сипарӣ шуда, дар ин миён устод Луқмонов ҳаётро падруд намуданд ва дар олами малакути роҳ гирифтанд.

Ва бо вучуди он ки устоди мо Тошпӯлод Луқмонов - номзади илми таърих, дотсенти кафедраи фарҳанг ва таърихи Донишгоҳи давлатии тижорати Тоҷикистон дар ҳаёт нестанд, умри эшон дар саҳифоти таърих сабт гардида истодааст. Мо аз даргоҳи Худованди карим таманно дорем, ки рӯҳи мубораки эшонро дар яке аз гулгаштҳои Биҳишти ҷовидон ҷой диҳад.

Нурмуҳаммад Одинаев,
дотсенти кафедраи
забони тоҷикӣ,
Ғолибҷон Қаландаров,
мудири озмоишгоҳи
компютери ДТТ

Айни замон таҳсилот ҳамчун як омил асосии тараққиёти ҷамъият, шароити баланд бардоштани иқтисоди зехнии он шуморида мешавад. Дар стратегияи рушди илм ва инноватсия дар Ҷумҳурии Тоҷикистон қайд карда шудааст, ки вази фаҳои муҳими вай чунин мебошанд: баланд бардоштани сифати таҳсилот ва тайёр намудани кадрҳои илмӣ-техникии дорандаи донишҳои муосир дар сатҳи дастовардҳои наватарини илм ва технология ва таҷрибаи амалии иштирок дар таҳқиқотҳо, ки ҳангоми раванди таълим мегиранд, инчунин ҷалб кардан ва мустақам гардонидани ҷавонони боистеъдод дар илм ва истеҳсолот мебошад.

Тайёр намудани кадрҳои муҳандисӣ-педагогӣ яке аз падидаи нав ва самтҳои зарурии соҳаи таҳсилоти олии дар Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошад.

Вази фаҳаи асосии омӯзгорони мактаби маълумоти касбӣ таълимоти касбӣ додан (назариявӣ ва амалӣ) ба мутахассисон мебошад. Педагогӣ мактаби маълумоти касбӣ бояд ба он омода бошад, ки ин таълимро ҳам дар муассисаҳои таълимӣ ва ҳам дар истеҳсолот бурда тавонад. Чунин педагогҳо дар коллеҷҳои индустриалӣ педагогӣ (маълумоти миёнаи касбӣ-педагогӣ, тахассуси асосияшон - устои таълимоти истеҳсолӣ) ва дар донишгоҳҳо, ки факултет ва кафедраҳои махсуси таълимоти касбӣ доранд (маълумоти олии касбӣ-педагогӣ бо тахассуси муҳандисӣ-педагогӣ), тайёр мекунанд. Омӯзгори мактаби касбӣ, ғайр аз онеки, ба фаъолияти педагогӣ омодагӣ гирифтааст, боз мутахассис дар он соҳаи хоҷагии халқ ба шумор меравад, ки ӯ барои он соҳа дар донишгоҳ тайёр карда шудааст. Ҳамин тариқ, низомии таҳсилоти касбӣ-педагогӣ дар худ интегратсиякунони педагогӣ ва касбӣ (маълумоти махсус, яъне мувофиқ ба соҳаи муайяни хоҷагии халқ) -ро муттаҳид менамояд.

Донишгоҳи технологияи Тоҷикистон ягона мактаби олии дар мамлакат мебошад, ки ба тайёр кардани кадрҳои муҳандисӣ-педагогӣ машғул аст. Ҳама қорҳои омодакунӣ мутахассисони ояндаи таълимоти касбӣ дар кафедраи забони русӣ ва таълимоти касбии факултети телекоммуникатсия ва таҳсилоти касбии донишгоҳ ба роҳ монда шудааст. Аз сабаби онки соҳаи тайёр кардани кадрҳои муҳандисӣ-педагогӣ дар низомии таҳсилоти ҷумҳурии падидаи нав аст, ҳоло дар ин самт камбудҳои қузъӣ ба мисли: таҷрибаомӯзии амалӣ дар коллеҷҳо, омӯзишгоҳҳо, до-

ТАШАККУЛИ КАСБОНИЯТИ ДОНИШҶҶҶҶНИ ИХТИСОСИ МУҲАНДИС-ПЕДАГОГ ДАР НИЗОМИ ТАҲСИЛОТИ ДОНИШҶҶҶҶ

нишкада ва донишгоҳҳо, дуруст ба роҳ мондан ва зери назорати қатъӣ гирифтани қорҳои илмӣ-таҳқиқоти донишҷӯёни зинаи бакалаврият ва магистратура дида мешаванд. Донишгоҳ имконият дорад, ки раванди ихтисоси муҳандисӣ-педагогиро дар факултетҳои технология ва дизайн, факултети муҳандисӣ-технологӣ ба роҳ монад. Ноғуфта намонанд, ки то ин дам, дар давраи Иттиҳоди Шӯравӣ ва айни замон, дар ҷумҳури ба омода кардани кадрҳои муҳандисӣ-педагогӣ Техникуми индустриалӣ-педагогии шаҳри Душанбе амал мекард ва амал карда истодааст, лекин ин техникум, ё ин ки коллеҷ маълумоти донишгоҳиро дода наметавонад. Аслан баъди хатми коллеҷ ба донишҷӯён ихтисоси устои таълимоти соҳаи истеҳсолот дода мешавад ва хатмкунандагони коллеҷ ҳуқуқи дар омӯзишгоҳҳои касбӣ техникаӣ, техникумҳои техникаӣ ба ҳайси устои истеҳсолот ва омӯзгор қор карданро соҳиб мегарданд.

Демократикунони таҳсилоти касбӣ ҳамчун гузариш аз низомии марказонидашудаи ташкили таълимоти касбӣ ва ҳамаҷоя яқрангаи низомии ташкили таълимоти касбӣ ба сохтани шароити имкониятҳо барои ҳар як муассисаи таълимӣ, барои ҳар як омӯзгор ва донишҷӯ, ки пур-

ра қобилиятҳои худро кушода тавонад, фаҳмида мешавад. Демократикунони соҳаи таҳсилот, пеш аз ҳама, аз принципи имкониятҳои баробари шаҳрвандон дар гирифтани дилхоҳ намуди таҳсилот, новобаста аз ҷойи истиқомат, мақоми иҷтимоӣ, сатҳи таҳсилоти пешинагирифта, аҳволи саломатӣ манша мегирад.

Пешбурди ҳозираи роҳҳои қустуҷӯи тақмили тайёрии касбӣ-педагогии кадрҳои муҳандисӣ-педагогии оянда бо тақвият додани диққат ба рушди фардии донишҷӯён, васеъкунони соҳаи тафаккури касбӣ эҷодии онҳо муайян мегардад. Дар навбати худ ин бе дарк намудан аз тарафи онҳо алоқаҳои чуқури гоҷҳои педагогӣ, зуҳурот ва бутунии онҳо ва амалҳои мутақобилан судманд дар муносибат ба тамадунҳо, аз он ҷумла, берун аз марзи минтақаи Осиё нумумкин аст.

Бозори меҳнати замони муосир, пеш аз ҳама, аз мутахассис қобилияти идора кардани худ, омӯзиши доимӣ, худтақмилдиҳӣ, қабул кардани қарорҳои мустақилона аз тарафи худ, ёфтани роҳҳои мусолиҳаомез, боварикунонидан ба ҳақ будани худро талаб менамояд. Доро будан ба чунин сифатҳо одамро пешвои дигарон мегардонад. Тайёр кардани чунин мутахассисро педагог-пешво, педа-

гог-эҷодкор, педагог-мумтоз уҳдабарой карда метавонад. Аз ин лиҳоз, беҳбудии иқтисодӣ ва иҷтимоии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз сатҳи таҳсилоти касбӣ, аз натиҷаи фаъолияти педагогҳои таълимоти касбӣ вобастагӣ дорад. Муттаҳидшавии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба фазаи таҳсилоти аврупо, ки бо муқарроти вобасташудаи Болониягии соли 1999 алоқаманд аст, натавонро тағйирёбии сохториро дар тайёркунони муҳандис-педагогҳои оянда, инчунин дар саҳеҳ муайян кардани мақсадҳо, муҳтаво ва технологияи тайёр кардани мутахассисон талаб менамояд.

Раванди таълими донишҷӯ ба ҳайси омӯзгори таълимоти касбӣ сохтани модели босалоҳияти омӯзгор, ташаккули қобилияти педагогӣ, сифатҳои шахси муайяни ифодакунандаи касбиро дар назар дорад. Ҳамаи ин хусусиятҳо дар маҷмӯъ ба хатмкунандаи оянда заминаи омӯзгори мумтоз шуданро медиҳад. Муҳимияти касби педагогӣ, таъсири глобалии он ба ҷамъият, солимии вай, рушди бонумуъи вайро ба назар гирифта, педагог бояд натавонро дорои ҷамъии сифатҳо ва хусусиятҳо бошад, балки бояд инсон бошад, ки ба сатҳи нави мукаммали маданиятдошта, ки муносибати худро ба ҷаҳон, бо худ ва бо дигарон тағйир дода тавонад, дорандаи масъулияти баланд ба амалҳои худ ва оқибати онҳо бошад.

Баланд бардоштани сифати таҳсилот, зудамалии он, рақобатпазирии он дар бозори меҳнати ҷаҳон тақмили ташкили раванди таҳсилотро дар муассисаҳои олии мамлакат талаб менамояд. Ҳамаи ин талаботҳои раванди таҳсилотро ба назар гирифта Донишгоҳи технологияи Тоҷикистон тамоми шароитҳоро барои тайёр кардани мутахассисони ояндаи соҳаи хоҷагии халқи мамлакат муҳайё намуда аст.

Ҷорӣ кардани усулҳои муосири самараноки таълиму тарбия, тақвият бахшидани нақши мустақилияти фаъолияти донишҷӯён, ҷорӣ намудани воситаҳои электронии таълим, навсозии озмоишгоҳҳои таълимӣ, истифодаи низомии муосири назорати сифати дониши донишҷӯён ба он гувоҳӣ медиҳад, ки Донишгоҳи технологияи Тоҷикистон мутахассисони ояндаи рақобатпазири бозори меҳнатро сазовор аст ба камол расонида, соҳаҳои гуногуни истеҳсолоти мамлакатро бо кадрҳои соҳибмаълумоти педагогӣ-касбӣ таъмин намояд.

И. Одинаев, номзади илмҳои педагогӣ, дотсенти кафедраи забони русӣ ва таҳсилоти касбии ДТТ

ЧАВОНОН ПАЙРАВОНИ ПЕШВОИ МИЛЛАТАНД

1-уми октябри соли қорӣ дар толори маҷлисигоҳи донишгоҳи вохӯрӣ бо донишҷӯёни тибқи квотаи президентӣ таҳсилкунанда баргузор гардид, ки дар он мудири бахши кор бо занон ва духтарони донишгоҳи Хубони Сорбон, мудири шӯъбаи тарғиботи фарҳангӣ Наргис Гулбекова, донишҷӯи курси 4-уми факултети технология ва дизайн, раиси маҳфили ихтироъкорону лоиҳанависон ва ҳамзамон роҳбари Ассотсиатсияи донишҷӯёни тибқи квотаи президентӣ таҳсилкунанда Шарифҷон Алимардонов ва донишҷӯён иштирок дошанд.

МАЛИКО, ЧАШНИ МЕҲРҶОН ОМАД...

МеҳрҶон яке аз куҳантарин чашнҳои мардуми ориёнаҷод буда, гузаштагонанон онро ҳамчун ситоишу ниёиши Меҳр ё Митро ва рамзи аҳду паймон ва дӯстиву муҳаббати ойини меҳрпарастӣ таъбир кардаанд. МеҳрҶон иди чамъовари ҳосили рӯндаи деҳқон, иди фаровонӣ, шодию нишот, дӯстию рафоқат, ваҳдату ягонагӣ ва меҳру садоқат аст.

Эмомалӣ Раҳмон

Чашни МеҳрҶон яке аз идҳои қадимтарини мардумони форсу тоҷик мебошад, ки ҳамчун иди меҳру муҳаббат, дӯстию рафоқати одамон ба яқдигар, нақорӣ, тантанаи ранҷи кашиди барзгарон аст, ки ниёкони мо баъди чамъовари ҳосил таҷлил мекарданд. Ин чашн рӯзи 16-и меҳр, ки онро рӯзи Меҳр меноманд, баргузор мегардад. Дар сарчашмаҳои таърихӣ бо номи Митрақона ё Митра зикр шудааст ва таърихи чандиҳазорсола дорад. Ин чашн баробари инкишоф ёфтани қорҳои деҳқонӣ ва қорӣ шудани тақвими деҳқонӣ пайдо шудааст. МеҳрҶон асосан иди ҳосилот аст ва дар оғози фасли тирамоҳ чашн гирифта мешавад, ки бо ҳисоби мелодӣ аз 23 сентябр то 22-юми октябр давом

меёбад. Деҳқонон дар ҳамин рӯзҳо ба чамъовари ғалла сар мекарданд. Мувофиқи достонҳои қадима гӯё Фаридун дар ин рӯз бар Заҳҳок ғолиб меояд ва ўро дар кӯҳи Дамованд ҳабс мекунад. Дар ин рӯз мардум ба яқдигар номаҳро менавиштанд, табрик мекарданд, туҳфаҳо тақдим менамуданд. Панҷ рӯзи аввал чашни ҳамагон буда, онро МеҳрҶони омма ё кӯчак меномиданд, рӯзи шашум чашни расмӣ буда, онро шоҳ бо аҳли дарбор чашн мекарданд, ки МеҳрҶони бузург меномиданд.

Дар давраи Сосониён чашни МеҳрҶон бисёр бошукӯҳ ва бо тантана мегузафт. Чашнгирии МеҳрҶон ба иди Наврӯз хеле монандӣ дорад. Мардум хонаю дарашноро тоза мекарданд, беҳта-

Нахуст мудири бахши кор бо занон ва духтарони донишгоҳи Хубони Сорбон баромад намуда, дар хусуси нақши чавонон дар пешрафти ҷомеа, хушёрӣю зиракии сиёсиро аз даст надодани онҳо, инчунин дар бораи низоми дохилидонишгоҳӣ, нисбати фарҳанги либоспӯшӣ ва роҳ надодан ба фарҳанги бегона маслиҳатҳои муфид дод ва таъкид намуд, ки донишҷӯён бо баҳои хубу аъло таҳсил намуда, баъди хатми донишгоҳ рафта дар минтақаҳои худ (қойи зисташон) ба халқу Ватан содиқона хизмат намоянд ва бо қору пайқори намунавай пайравони Пешвои миллат будани худро собит созанд.

Сипас, суҳан ба роҳбари Ассотсиатсияи донишҷӯёни тибқи квотаи президентӣ таҳсилкунанда Шарифҷон Алимардонов дода шуд. Мавсуф оид ба таъсири Ассотсиатсия ва интиҳоб гардидани мудирони бахшҳои Ассотсиатсия, аз ҷумла бахши илмӣ (Неғматова Сабоҳат), бахши сиёсӣ (Бобозода Сарвиноз), бахши иҷтимоӣ (Солеҳзода Парвиз), бахши фарҳангӣ (Комилов Шаҳзод), бахши варзишӣ (Музаффарова Меҳрафрӯз), бахши тарғиботӣ (Хоҷаев Евгений), котиби масъул (Сафарова Манижа) ва муовини аввали роҳбари Ассотсиатсия (Ятимов Алиакбар), муовини соҳавӣ (Маҳмадализода Муҳаммад) ба аҳли толор маълумот дод.

Дар охир суҳани чамъбасти ба мудири шӯъбаи тарғиботӣ- фарҳангӣ Гулбекова Наргис дода шуд, муаллима зикр намуд, ки донишҷӯёни тибқи квотаи президентӣ таҳсилкунанда дар қорҳои чамъиятӣ фаъолона иштирок менамоянд ва ин анъанаро бояд минбаъд низ идома диҳанд. Н. Гулбекова дар хотимаи суҳанаш ба қори Ассотсиатсияи нартаъсис барору комёбиҳо орзу намуд.

Мадина Амирова, донишҷӯи курси 3-юми ихтисоси 1-19010105

рин либосашонро мепӯшиданд, худро зебо намуда, ба идгоҳҳо мерафтанд. Умуман, дар ин рӯз ҳама ба яқдигар меҳрубониҳои зиёд мекарданд.

Баъди Инқилоби Октябр дар байни деҳқонони Осиеи Миёна, аз ҷумла тоҷикон, анъанаҳои нав, ба мисли иди ҳосилот пайдо шуда буданд. Ба чашни МеҳрҶон истиқлолият умри дубора бахшид. Таҷлили иди МеҳрҶон тибқи қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 5-уми августи соли 2009 таҳти рақами 538, дар тамоми гушаю каноори кишварамон бо шуқуҳо шаҳомат ба роҳ монда шудааст. Ба истиқболи ин рӯзи муборак пахтақорон, ғаллақорон, боғу тоқпарварон, чорводорон бо ғайрати дучанд заҳмат кашиди, баҳри пешрафти иқтисодии давлати тоҷикон саҳми арзанда мегузоранд.

Бо таваҷҷуҳ ба ин ки МеҳрҶон яке аз чашнҳои сегонаи машҳуру маъруфи мардуми тоҷикӯ форс мебошад ва пайдоишу тақомул ва таҳавули минбаъдааш асосан бо шуғли кишоварзӣ ва рӯзгори аҳли фарҳанг марбут аст, бо дастури Асосгузори сулҳу ваҳдати миллий, Пешвои миллат, Президенти кишвар Эмомалӣ Раҳмон ин иди бостонӣ ҳар сол рӯзи 8 октябр чун иди миллии давлатӣ бо шуқуҳо

шаҳомат таҷлил мегардад.

МеҳрҶон тибқи андеша ва эътиқоди ниёгони мо дар рӯзи аввали моҳи Меҳр ва оғози фасли тирамоҳ таҷлил карда мешудааст. Мувофиқи ойини гузаштагонанон, дар рӯзҳои чашни МеҳрҶон маросимҳои зиёде сурат мегирифтанд, зеро дар давраҳои бостон шуғли аксарияти одамон кишоварзӣ буд. Аз ин рӯ, пас аз ғунҷини ҳосил барои баргузор кардани чашну шодӣ ва истироҳати кишоварзон замони муносиб будааст. Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ дар мавриди чашни МеҳрҶон гуфтааст:

Малико, чашни МеҳрҶон

омад,

Чашни шоҳону хусравон

омад.

Манучеҳри Домғонӣ бошад, мефармояд:

Омад хучаста МеҳрҶон,
чашни бузурги хусравон,
Пурфайз бод хони Шумо,
аз нуру нору аравон...

Аз ниғорини аҳли илму адаб ва ривоятҳои бостонӣ бармеояд, ки МеҳрҶон чашнест табиӣ. Айёмест, ки ба табиат, ба салтанат ва рӯзгори мардум иртибот дорад.

К. Нурова,
дотсенти кафедраи
забони тоҷикӣ

ОЁ МЕДОНЕД?

Дар Африқои Чанубӣ ба қойи сағ шутурмурғро барои муҳофизати рамаи ғусфандони худ истифода мебаранд.

Дар пулҳои куҳнаву фарсуда зиёда аз 500 намунаи бактерияҳо мавҷуд аст, ки бавҷудодарандаи бемориҳои зуқом, сип, зардпарвин ва ғайра мебошанд.

Моҳиҳо дар як шабонарӯз ба-баробари вазни худ об менӯшанд.

Морҳо то се сол чизе нахӯрданд хоб рафта метавонанд.

Сағмоҳии хӯрдтарин мистихтис мебошад, ки дарозияш 1см аст.

Аз ҳама маҳбаси бароҳат дар давлати Дания қарор дорад.

МУҲАММАД САЛОҲ

Муҳаммад Салоҳ 15-уми июни соли 1992 ба дунё омадааст. ӯ бозигари дастаи мунтахаби футболи Миср ва клуби футбол "Ливерпул"-и Англия мебошад. Салоҳ дар мавқеҳои хавбэки ҳуҷумкунанда, ҳамлавар ва ниммуҳофизатгари канори рост бозӣ

мекунад. То ба "Ливерпул" омадан дар дастаҳои "Мокавлун", "Базел", "Челси", "Фиорентино" ва "Рома" бозӣ кардааст. Муҳаммад Салоҳ дар дастаи мунтахаби Миср дар 57 бозӣ ширкат карда, 33 гол ба ҳадаф расондааст.

Салоҳ дар бозии даври муқаддамотии Ҷоми ҷаҳонии соли 2018, бо голи задаи худ аз пеналти дар дақиқаи 95-ум боиси роҳат гирифтани Миср ба чемпионати ҷаҳонии футбол пас аз 28 сол шуд.

ӯ соҳиби як духтарчаи дуструҷак бо номи Макка мебошад, ки дар соли 2014 таваллуд шудааст. Муҳаммад Салоҳ мусулмон аст ва маъмулан пас аз гол задан сачда мекунад. Муҳлисони "Ливерпул" шиоре барои вай бар вазни тақоҳанги "good enough" сохтаанд, ки дар он хонда мешавад: "Агар ӯ ба гол задан идома диҳад, ман низ мусулмон хоҳам шуд".

■ Ба ӯ аз тарафи муҳлисони ва матбуот лақаби "Фиръавн" ва баъдтар аз ҷониби муҳлисони "Ливерпул" лақаби "Подшоҳи мисрӣ" дода шудааст.

Таҳияи М. Холиқов,
сардори Маркази рушди касбият

Хубони Сорбон, раиси бахши кор бо занон ва духтарони донишгоҳ

ОЗМУНИ "ЧАВОНДУХТАРИ ХУНАРМАНДИ СОЛ"

Кумитаи кор бо чавонон ва варзиши назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон бахшида ба Соли рушди сайёҳӣ ва хунаҳои мардумӣ озмуни ҷумҳуриявӣ "Чавондухтари хунарманди сол"-ро дар ДТТ баргузор намуд. Мақсад аз баргузори озмуни мазкур арҷгузорӣ ба фарҳанги миллий, эҳё намудани хунаҳои дастӣ, омода намудани чавондухтарон ба ҳаёти мустақилонаи оиладорӣ, инчунин тарбия намудани онҳо ҳамчун як бонуи асили тоҷик ва тарғибу ташвиқи суҳанҳои Пешвои муаззами миллат мебошад.

Озмун аз шартҳои зерин иборат буд:

реза кардани сабзӣ ва буридани угро, бастанӣ галстук, ороши мӯй, омода намудани таом ё ягон нави ширинӣ, намоиши малакаи хунармандӣ.

Гулдухтарони хунарманди факултетҳои донишгоҳ ҳар қадам кӯшиш ба харҷ доданд, ки шартҳои озмунро дар сатҳи баланд иҷро намуда пешкаши аъзоёни ҳамагон гардонанд.

Ғолиби даври 1-уми озмун ба даври навабатӣ, яъне ҷумҳуриявӣ роҳхат хоҳад гирифт.

СКРИПКАНОВОЗИ ЯҚДАСТА

Як бонуи чопонӣ, ки як даст дорад, скрипканавозиро омӯхтааст. Ин зан ба протези махсусе, ки ба китфаи васл гардидааст, скрипкаро насб намуда, баъдан ба навохтан сар мекунад. Вақте мусиқии дилнавоз садо медиҳад, бовар кардан душвор аст, ки онро зани маъҷубнавохта истодааст. Скрипканавози якдастаи чопонӣ Манами Ито ном дорад ва дар баробари навозандагӣ ба шиноварӣ низ машғул аст. Манами ҳатто дар мусобиқаҳои олимпӣ ширкат варзидааст.

Расман ин зани қавиירוа ба сифати ҳамшираи шафқат қор карда, духтарчаширо тани танҳо ба воя мерасонад.

ЗАН БА ХОРПУШТАК ТАБДИЛ ЁФТ

Шинина Айземи 32-сола, сокини Мемфиси иёлоти Теннеси гирифтори бемории даҳшатнок гаштааст. Гап дар сари он аст, ки дар бадани зан ба ҷои мӯй ноҳун месабад. Дар давоми чандин сол табибон на сабаби бемориро муайян карда

тавонистанду на роҳи давояшро ёфтанд. Дар аввал пӯсти Шинина пур аз қарахши сиёҳ шуд, баъд аз ҷойҳои сиёҳшуда ғурриҳои хормонанд зада баромаданд. Дигар ба бадани Шинина даст расонидан номумкин буд. Пас аз ин пойҳояш ҳам сиёҳшудан гирифтанд. Табибон ба даҳшат омаданд, зеро ҳолати бемор торафт бад шуда, бе асо роҳ гашта наметавонист. Танҳо соли 2011 духтурҳо тавонистанд дарди беморро сабуктар созанд, вале ҳанӯз ҳам дар баданаш ноҳун мебарояд.

ОИЛАИ ШАШАНГУШТҲО

Оилаи Сипваҳо дар наздикии пойтахти Бразилия умр ба сар мебаранд. Чордаҳ нафар аъзои ин оила дар дасту пойҳояшон шаш ангушті доранд. Аввалин нафари шашангушта дар оилаи Сипваҳо бибикалонашон буд. Аҳли ин хонадон бо ин хусусияти генетикияшон фаҳр мекунад. Шашангушта будан ба аҳли ин оила халап намерасонад, балки дар қорҳои хоҷагӣ кӯмак ҳам мекунад. Танҳо бонувони ин авлод дар пайдо намудани пойафзоли мувофиқ азият мекашанд. Шашангуштаҳои ғаплатӣ мехоҳанд саҳми худро дар футболӣ Бразилия гузоранд.

Дарё дар Чин ва Қазоқистон

АҶОИБ

ДОНИШҶҮИ 99-СОЛА

Дорита Дэниэлс дар умри қариб як асраи худ шоҳиди ҳодисаҳои зиёде гаштааст, аммо бузургтарин дастоварди ӯ дар 99-солагӣ хатм кардани донишгоҳ мебошад. Соли 2009 набеҷаҳои донишҷӯяшро дида, кампир нияти ба донишгоҳ дохил шуданро намуд, вале

касе бовар намекард, ки биби ҷиддӣ студент шуданист. Ҳангоми таҳсил пиразан хуччатҳои ронандагӣро гум карда, чанд сактаи дилро аз сар гузаронд, вале хонданро напартофт. Ба гуфтаи омӯзгорон донишҷӯ Дорита дар ҳақиқат барои илмомӯзӣ кӯшиши зиёд ба харҷ додааст, хусусан дарсҳои омӯзиши компютерӣ барояш гарон буданд, вале ӯ тавонист тамоми мушкилиҳоро паси сар карда, дар синни 99-солагӣ соҳиби диплом гардад.

Эҷодиёти даҳанакии халқро меомӯзад										Либоси зимистонаи милли								
Мунтазир		Варамии обдор		Актёри рус («Джентльмены удачи»)	Ҳиссаҳои ишоратии лаҳҷавӣ		Саломатӣ, тандурустӣ		Аробаи «лижадор»		Нотавонӣ, сустӣ		Тамғаи мошини боркаш	Кӯрмак, ношукр				
		Лаънатшуда					Нобарорӣ											
	Дарё дар Чин ва Қазоқистон			Ором гирифтани		Коргоҳи усто			Асно, маврид, вақт				Гуруҳи эстради тоҷик	Равияи замонавии мусиқӣ				
			Зулфия ... шоираи тоҷик			Мошини ҷангӣ		Модар (лаҳҷа)		Мотам	Киса			"... Навостӣ"				
	Ибодат			Васоити ахбори омма					Нотавон, ноилоч	Унсурҳои радиои кинематографии								
		Шӯхтабъ	Арӯси Сиёвуш ("Шоҳнома")		Сг, унсурҳои кинематографии	Сарҳад				Ҷои ҳоли дар аввали сатр			Насл	Сергей ... шоири ҷавонмарги рус				
				Мурғи афсонавӣ	Мошини ҷангӣ			Қаҳрамони афсонаи Л. Кэрролл	Муқобили «дирӯз»					Пешвой, роҳбарии динӣ				
Дасти футболи Волгоградаи Русия	Сифати масофа		Ҷароғи поядори рӯифаршӣ			Рутубатнок, тар					Дурустӣ	Шабона меҳдуррахшад		Моддаи кинематографии				
				Анзоб, Шаршар ё Фаҳробод		Олати қатл		Дарахти мевадор										
	Истеҳкоми сӯроҳдор барои пулемёт					Яке аз чор амали риёзӣ				Ҳояндаи «ҷомашӯй»-и бешаҳои рус								
			Ҳунаромӯз		Ҷоду, афсун		Қарн, садсола		Ҳиссаҳои инқорӣ, не				Ҳаммаъноии орзу		Баландии садо			
	Нидои мухлиси футбол					Хуччати расмӣ					Мева							

12 ДОСТОПРИМЕЧАТЕЛЬНЫХ МЕСТ ТАДЖИКИСТАНА, КОТОРЫЕ СТОИТ ПОСЕТИТЬ

(Начало в пред. номере)

7. Чилдухтарон

Чилдухтарон - удивительное место в Муминабадском районе. Название переводится как "Сорок девушек". Существует легенда, согласно которой 40 каменных глыб, расположенных одна за другой, некогда были 40 симпатичными девушками, которые жили беззаботной жизнью. Но когда пришли жестокие захватчики, вознамерившиеся сделать из красавиц на-

Чилдухтарон, Хатлон

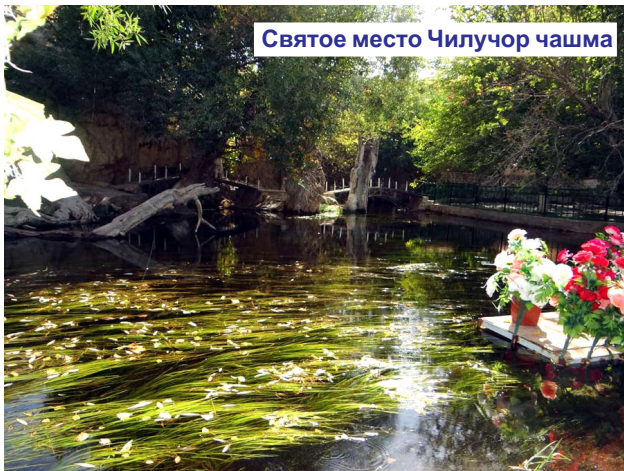
ложниц, девушки стали молить Аллаха о спасении. Единственное спасение они видели в превращении в безмолвные каменные глыбы. Местные жители время от времени украшают эти глыбы цветами и лентами.

Туристы любят слушать эту интересную легенду, посещая долину Чилдухтарон.

Двухдневная экскурсия, включающая посещение крепости Хулбук в Восе, Дангары, Куляба, мавзолея Мир Саида Али Хамадони, отдых в горах Чилдухтарон, с питанием, проживанием, трансфером и услугами гида обойдется таджикстанцам в сумму от 500 до 650 сомони.

8. Чилучор чашма

Изумительное место на юге Таджикистана, на территории Шахритусского района. 44 источника с прозрачной, чистой пресной водой бьют непрерывно из бархана, сливаются в ручейки, а потом в один поток, который, пробежав немного, исчезает в никуда.

Святое место Чилучор чашма

Место считается святым, так как каждый источник несет воду со своим собственным составом минералов и солей. А там, где все ручейки сливаются, - место для купания. На берегах водного оазиса - магазинчики, кафешки, зоны отдыха и прочее. Регулярный санитарный контроль, врач и средний медперсонал ежедневно присутствуют, исполняя также и обязанности диетолога. В воде живут рыбы потрясающей величины и экзотические растения.

Поездка в "Чилучор чашму" в составе туристической группы, с экскурсоводом, услугой "купание на закрытой территории", посещением музея заповедника "Тигровая балка", трансфером из Душанбе и т.п. обойдется от 160 до 290 сомони за одного человека в зависимости от количества участников в группе. Правда, питание в эту стоимость не входит.

9. Ущелье Каратаг

Бывшие дома отдыха на берегу реки Каратаг не очень привлекают туристов из-за запущенности, но выше по течению реки есть красивые места для отдыха. Есть хорошие маршруты у компании Follow Tajikistan, поездка здесь стоит

Озеро Тимур-дара

до 700 сомони - в зависимости от продолжительности туров и других условий.

Стоит посмотреть Тимур-дару - это очень красивое горное озеро завального типа. Чуть дальше находится озеро Пайрон.

Путь из Душанбе до Тимур-дары выглядит следующим образом: Душанбе - Шахринав - Каратаг - кишлак Хакими на транспорте и далее пешком до озера.

Далее, за кишлаком Хакими, надо пройти пограничный контроль - недалеко граница с Узбекистаном, маршрут проходит по приграничной зоне, поэтому без паспорта не пропустят.

Чтобы добраться до красот Каратагского ущелья, увидеть горные озера, за один день такой экскурсии придется заплатить 250 сомони. В эту стоимость будут входить трансфер на автомобиле, сопровождение во время трекинга, услуги экскурсовода и питание.

10. Рамит

Заповедник "Рамит" расположен на расстоянии более 80 км от Душанбе. Рядом с заповедником протекает богатая форелью река - тоже Рамит.

Рамитское ущелье

Территория заповедника сегодня считается открытой туристической зоной, здесь располагаются гостиницы, больницы, кафе и столовые. Также на территории "Рамита" находится множество различных оздоровительных лагерей для детей, санаториев и пансионатов.

Например, в зоне отдыха "Ёс" можно снять двухместный номер от 400 сомони и выше, куда входит и оплата трехразового питания, пользования топчанами и бассейнами, которых в зоне отдыха три - два для взрослых и один для детей.

В других зонах отдыха за питание платить нужно отдельно. Например, в з/о "Явроз", где имеются только номера люкс, двухместные номера обойдутся в сумму от 180 до 220 сомони, трехместные - 300 сомони. В оплату входит пользование бассейнами и топчанами. За сауну придется платить отдельно - 100 сомони в час.

Те, кто не желает снимать номер, могут попасть на территорию з/о, заплатив 15 сомони за вход с человека + 100 сомони за аренду топчана. Транспорт обходится примерно в 100 сомони на каждого пассажира туда и обратно.

11. Ходжа Обигарм

Курорт "Ходжа Обигарм" - ведущая здравница республики, расположена на высоте более 1900 м над уровнем моря, в живописном ущелье южного склона Гиссарского хребта, что в 48 км к северу от Душанбе.

Этот огромный благоустроенный комплекс способен принять до 700 отдыхающих.

Основное богатство "Ходжа Обигарма" - горячие источники минеральных радиоактивных вод, выходящих на повер-

хность с температурой 45-96 С, насыщенных щелочью и кремнекислотой, обладающих умеренной радиоактивностью.

Наряду с горячими минеральными водами важным лечебным фактором курорта является неповторимый горный климат.

Стоимость суточного пребывания в санатории варьируется от 130 до 480 сомони. За эти деньги санаторий предлагает прожива-

Ходжа Обигарм

ние, питание и лечение. Трансфер не предусмотрен; в среднем дорога до "Ходжа Обигарма" на автомобиле в одну сторону обходится в 130 сомони с одного человека.

12. Худжанд

В Худжанде много достопримечательностей. Туристы Таджикистана часто посещают Худжандскую крепость, мечеть Масджиди Джами, мавзолеем шейха Муслихиддина.

История крепости связана с борьбой против орд Чингисхана. Для осады крепости великий хан направил 75000 человек. После того как оборона пала, сооружение было разрушено монгольской армией, и несколько веков о руинах никто не вспоминал. В XVI веке крепость была восстановлена и стала резиденцией местного правителя.

Наибольшей популярностью среди отдыхающих пользуется "Чумчук Арал" - ныне парк "Наврозгох". Территория парка составляет 20 га. Он полностью обновлен, здесь установлены новые аттракционы, есть небольшой аквапарк.

Поездка из Душанбе на такси до Худжанда от 100 сомони. И это еще не все

Худжандская крепость

Этим список востребованных точек для развития внутреннего туризма не ограничивается - есть у нас еще такие регионы, как Оби Гарм, Шохин, Исфара, Джайхун, Истаравшан, Шахристон, Рашт и др.

А еще у нас есть достопримечательности, о которых мы и вовсе ничего не знаем: это места паломничества, например, в Хатлоне.

И еще. В районах и поселках люди о туристических компаниях ничего не ведают, но все же ездят по стране, стихийно, иногда целыми семьями. Скидываются, заказывают микроавтобусы и выбирают маршрут по душе. Это обходится, конечно, намного дешевле.

Также внутренний турист, в отличие от иностранцев, чаще всего выбирает все же лечебный туризм. А санаториев и курортных местностей для этого у нас достаточно - это и Алма-сы, и "Шаамбары", "Ходжа Обигарм", "Оби Гарм", "Зумрад", "Хаватар" и многие другие.

Фановар
 Рӯзнама бо се забон:
 тоҷикӣ, русӣ ва англисӣ
 чоп мешавад.
САРМУҲАРИП:
Раҷабалӣ ШАРИФОВ

МУАССИС:
Донишгоҳи технологияи Тоҷикистон

Ҳайати таҳририя:

Амонзода И.Т., Тошматов М.Н., Юсупова З.Р.,
 Ҳақимов Ф.Қ., Бобоев Х.Б., Юсупов М.Ч.

Нишонии мо:

734061- ш. Душанбе, кӯчаи Н.Қаробоев 63/3

Рӯзнама ба хотири риояи озодии афкор маводеро низ ба таъбир мерасонад, ки хилофи назараш аст. Аз ин рӯ, масъулияти ақидаи муаллифро ба уҳда намегирад.

Рӯзнама 04 июли соли 2017 таҳти рақами 007/рз-97 дар Вазорати фарҳанги Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҳисоб гирифта шудааст.

Рӯзнама дар ҶДММ «Мега принт»-и шаҳри Душанбе чоп шудааст. Теъдоди нашр 1000 нусха.